

15 LET »PREŠERNOVCEV« V GÖTEBORGU Prisrčno srečanje v spominu ne bo zbledelo

S Kompasovim avtobusom, dvema šoferjema in goro takšne in drugačne opreme je 51 članska ekipa pevcev iz Dobrove, folkloristov iz Vnanjih Goric, glasbenikov Odseja ter delegacije občine Ljubljana Vič-Rudnik krenila 10. maja na dolgo pot proti severu, k našim dolgoletnim prijateljem – Slovenskemu kulturnemu društvu France Prešeren v Göteborgu na njegov 15. rojstni dan.

Sodelovanje z njimi seže že kar nekaj plodnih let v preteklost. Dokaz njihove vztrajnosti, privrženosti domačim koreninam in navezanosti na slovenski jezik kot tudi sodelovanje z vsemi dobro mislečimi sosedi iz daljne domovine potrjuje prav 15. letnica obstoja društva. Mogoče bo kdo rekel da 15 let ni dolga doba, vendar moramo vedeti, da njihovo delo, delo zavednih in predvsem marljivih ljudi v okolju, ki so ga morali najprej spoznati in premagati vse odpo- re, pomeni dosti večji elan in vztrajnost kot bi lahko rekli za podobno okolje v domačih razmerah. Delo in uspešnost društva sta odvisna od vseh članov, še posebej pa seveda »drža« društvo pokonci posamezniki – enkrat eni, drugič zopet drugi, ki s svojim prizadevanjem in organizacijsko močjo spodbujajo članstvo k sodelovanju in aktivnosti. Osnovna dejavnost društva je, poleg družbenih srečanj, peta beseda, saj s petjem vnašajo slovensko besedo v daljnji sever (švedski) prostor. S petjem so začeli in s petjem tudi nadaljujejo. Želijo si, da bi s pomočjo domačih – slovenskih mentorjev oživel delo in sodelovanje tudi na drugih področjih kot so folklor, dramska dejavnost in ne nazadnje tudi na izobraževalnem področju pokrite s slovenskimi učitelji. Mislim, da ni bilo nikogar, ki jih v teh željah ne bi podprl, saj je veliko poslanstvo na tem, da se sliši domača beseda iz ust otroka izseljenca, kar je prava pesem za naša ušesa, ko pridemo v jezikovno, za nas tuj prostor. To pa je in mora biti poglavitni cilj vseh nas. V še večjem

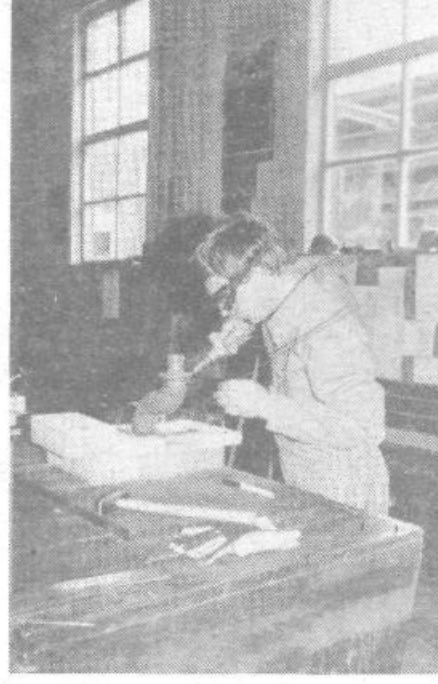
obsegu (razumljivo pa, da v skladu z našimi, pa tudi možnostmi izseljencev) si moramo prizadevati, da ta prizadevanja ohranimo. Govorimo lahko že o tretji generaciji, ki poleg švedskega govori še vedno slovenski jezik – to pa nam veliko pove in pomeni. V medsebojnih pogovori smo si marsikaj povedali in se še bolje spoznali. Razumevajoče smo sprejeli tudi tiste misli, ki kažejo na marsikateri spodsrljaj narejen z naše strani, z neupoštovanjem ali nepravčasnim izvajanjem dogovorjenega, pa naj bo to v koordinacijah v domovini ali pa na Švedskem. Na še večjo možno pomoč s strani domovine prav gotovo vplivajo tudi družbeno-ekonomske težave pri nas, ki pa jih bomo skušali preseči in zagotoviti vsaj izvajan- je že dogovorjenega. Člani SKD France Prešeren so nas pričakali resnično prisrčno in nam pripravili tako bogat program srečanja, da smo težko sledili vsemu. Razporedili so nas po njihovih domovih in nam nudili resnično udobno bivanje in ogled kraja samega. Poleg nastopa na sami proslavi ob 15. letnici dru- štva so imeli samostojne nastope še pevski zbor v Folkets hus in folklorna skupina iz Vnanjih Goric v zelo znanem in izredno obiskanem zabaviščnem parku Liseberg. Oba nastopa sta pustila za seboj priznanja in aplavze. Akademija v čast 15. letnice je prikazala vse boga- stvo dela in znanja tako gostiteljev kot tudi naših nastopajočih. Ne bi mogel naštetih vseh gostov, ki so s svojo prisotnostjo počastili in izrazili priznanje delu in obstoju društva. Med njimi je bil jugoslovanski konzul na Švedskem, predstavniki drugih jugoslo- vanskih predstavništav, predstavniki in članske vrste sorodnih slovenskih in drugih jugoslovanskih društev na Švedskem, predstavniki švedskih organov itd. Pozdravne besede, šopki rož, peta beseda, folklorni plesi, recitirana beseda in aplavzi so se kar vrstili, daleč preko uradno določenega časa in pozno v noč.

Sodelovanje delavcev Avtomontaže – TOZD Tovarna grelnih naprav na delovnih tekmovanjih kovinarjev

Sodelovanje delavcev Avtomontaže – TOZD Tovar- na grelnih naprav na delovnih tekmovanjih kovinarjev »Z zadovoljstvom ugotavljam, da so postala delovna tekmovanja kovinarjev svojevrstna manifestacija, tako v pogledu množičnosti, kot tudi rezultatov, ki nam iz leta v leto potrjuje, da ima Ljubljana v dejavnosti kovinsko predelovalne industrije kvalitetne in vrhunsko usposob- ljene kadre, ki so in bodo tudi v prihodnje kos slediti zahtevam intenzivnega tehnološkega razvoja doma in v svetu.« (iz govora Jožeta Šketa, predsednika mestnega sindikalnega sveta, ob zaključku 8. delovnega tekmova- nja kovinarjev Ljubljane).

Misel, ki izveni iz gornjega teksta ponazarja želje in namen delavcev Avtomontaže TOZD TGN, ki so se leta 1983 prvi vključili v tovrstna tekmovanja kot soorgani- zatorji in tekmovalci. Domnevali smo, da so tradicija varjenja in zahtevnost delovnih postopkov, pri katerih se morajo vsakodnevno potrjevati, zadostno zagotovilo za uspeh. Že prvi rezultati so nas ohrabili in število naših udeležencev je bilo naslednje leto še večje. V zadnjem letu so se varilcem pridružili še tekmovalci v drugih kovinarskih poklicih in si pridobili izkušnje za prihodnje leto. V letih od 1984 do letos so naši dosegli naslednje število najboljših mest: V letu 1984 so na mestnem tekmovanju dosegli dve prvi, dve drugi in dve tretji mesti, na republiškem eno tretje in na državnem eno sedmo mesto. Leta 1985 so osvojili na občinskem dve prvi, dve drugi in dve tretji mesti, na mestnem tri prva, dve drugi in dve tretji mesti, eno prvo na republiškem in eno drugo na državnem tekmovanju. Še uspešnejše je bilo leta 1986: na občin- skem tekmovanju tri prva mesta, tri druga in eno tretje, tri prva in tri druga ter štiri tretja na mestnem tekmova- nju, eno prvo in eno tretje na republiškem ter eno deseto na državnem tekmovanju. Lani so osvojili na občinskem tri prva, dve drugi in eno tretje mesto, tri prva, dve drugi in dve tretji na občinskem. Tudi letos so bili uspešni, kar potrjujejo štiri prva mesta, dve drugi in eno tretje na občinskem tekmovanju ter tri prva, štiri druga in dve tretji na mestnem tekmovanju. Upamo, da se bodo do- bro odrezali tudi na republiškem in državnem prvenstvu. Postopoma se je tekmovanje razširilo tudi med OZD iz katerih so prihajali tekmovalci. Tako se je na tekmovanjih kovinarjev mesta Ljubljane med 7 udeleženci OZD v letu 1983 in 44 v letu 1988, TOZD TGN glede na dosežena prva, druga in tretja mesta, uvrstila takole: 6 mesto (1983), 2. mesto (1984), 2. mesto (1985), 1. mesto (1986, 1987, 1988). Seveda pa doseženi rezultati niso edina korist, ki jo opažamo kot posledico teh tekmovanj. Poglejmo še ne-

ktere: – odnosi med delavci so postali boljši, tovariški, – v zadnjih petih letih ni TOZD zapustil niti eden od udeležencev tekmovanj – dosežene rezultate cenijo naši domači in tuji partnerji, – udeleženci si na tekmovanjih poglobijo znanje iz poklica, varstva pri delu in samou- praviljanja, širijo splošno razgledanost. Največji pomen pa imajo za povečanje kvalitete dela, saj so na tekmovanjih zbrani najboljši predstavniki, ki po končanih tekmovanjih prenašajo svoje izkušnje v okolje kjer delajo. Prav to pa je v sedanjem trenutku izrednega pomena, saj moramo nenehno krepiti ustvarjalnost, kva- liteto in inventivno delo, ker napredka celotne družbe ne moremo več graditi na slabem delu, na starih spoznanjih in na težkem fizičnem delu, pač pa le na povečanju družbene produktivnosti dela, moderni tehnologiji in izdelkih, ki slone na večjem znanju in višji kvaliteti dela. ANDREJ ROGINA

VEČJE ZANIMANJE ZA INTELEKTUALNE DEJAVNOSTI IN PRODAJO NA DROBNO

Je še kaj novega v obrtnem združenju?

»Prišel je čas, ko bomo morali tudi obrtniki bolj složno reševati nekatera aktualna vprašanja poslovan- ja, izpopolnjevanja znanj in razmerij s službami, ki vplivajo na naš status v družbi in na naš ekonomski položaj,« bi lahko strnili v osnovno misel poročila in programe ter razpravo na seji skupščine Obrtnega združenja Ljubljana Vič Rudnik 25. maja. 1637 obrtnikov in obrtnic ali 43 več kot leta 1986, ima v viški občini skoraj idealne pogoje, da se večkrat sestanejo v prostorih njihovega združenja na Tržaški 116 ter iščejo pristope in poti za reševanje ali izboljša- nje svojega položaja in izvajanje nalog o razvoju drobnega gospodarstva, ki jih dajejo obrti najrazlič- nejši organi. Poročilo o delu združenja v letu 1987 je že prineslo nove tone o bogatejši delavnosti organov, sekcij in komisij združenja. Ni popustila njihova povezava z bazo, aktivni pa so bili tudi v stikih z občinskimi upravnimi organi, družbenopolitičnimi organizacija- mi, upravo za družbene prihodke, banko, zvezo obrtn- nih združenj. Njihov delegatski glas je bilo slišati tudi v zboru združenega dela republiške skupščine. Žal pa so tudi lani zanemarjali samoupravne interesne skup- nosti. Zanimivo je, da se kot vse pogostejša oblika razvo- ja odnosov med organi združenja in člani pojavlja izobraževanje. Ne več samo tisto, ki ga določajo zakoni, ampak vse bolj dopolnilna znanja in posa- meznih strok. Od 24. maja bo omogočeno tudi izo- braževanje iz računalništva, saj je kupilo združenje IBM PC računalnik. Z njim naj bi sestavili tudi osnovne računalniške programe za člane združenja in tako pripomogli k cenejšemu uveljavljanju računalni- ške obdelave podatkov pri obrtnikih.

Skupščina obrtnega združenja Ljubljana Vič-Rud- nik je letos zasedala nekoliko kasneje, ker je želela slišati popolne podatke o stroških izgradnje in opre- me novih poslovno-izobraževalno-družabnih prosto- rov. Glavna ugotovitev je, da so bili ti stroški le za 0,5 odstotka večji od planiranih. K temu podatku je veliko pripomogla izredna aktivnost predsednika gradbenega odbora Alojza Lampiča ter cenovna so- lidnost domačih obrtnikov, ki so opremili prostore. Osrednji sklep skupščine pa se glasi: »Na podlagi 2. člena statuta obrtnega združenja vključujemo s.l.

junijem 1988. leta v združenje vse osebe, ki opravlja- jo gospodarsko dejavnost kot postranski poklic. Za te člane veljajo vse dolžnosti in pravice, ki izhajajo iz B programa združenja«. S tem se je viško obrtno združenje povečalo za dobrih tisoč članov. V razpravi so iznesli nekateri najbolj boleče teme: delo inšpektorjev, neveljavnost DURA za obrtnike, vpliv tržnega gospodarstva na obrt, ravnanje uprav za družbene prihodke, udeležbo na mednarodnem obrtnem sejmju v Celju, vpeljava računalnikov v obrtne delavnice. Težko bodo vsi obrtniki kos sedanjim gospodar- skim težavam. Nekateri zato, ker imajo vse manj naročil za delo, drugi zaradi slabega plačevanja raču- nov, tretji pa tudi zaradi nelogičnega obnašanja uprav za družbene prihodke. Vse bolj bo moralo vstopiti v obrtniške vrste spoznanje, je bilo slišati v razpravi o tržnem gospodarstvu, da ni pomembno le delo, ampak, da je znatno bolj pomembno plačilo. Zato bodo morali tudi obrtniki imeti več informacij o pla- čilnih sposobnostih naročnikov. Tudi zaradi tega, da bodo lahko sproti poravnali obveznost do uprave za družbene prihodke. Položaj, v katerem pa so že številni obrtniki, pa jih je pripeljal do tega, da zaradi plačilne nezmožnosti obremenjujejo njihov dohodek velike zamudne obresti, ki pa jih uprava za družbene prihodke ne prizna kot strošek. Tudi obrtniki pa imajo na svojih pisalnih mizah vse več menic. Z njimi pa n. pr. ne morejo poravnati obveznosti na upravi za družbene prihodke. Tako imajo podobno kot organi- zacije združenega dela velik prihodek, dejansko pa nič ali zelo malo gotovine. Znano je, da je viško obrtno združenje odprlo letos svoje nove prostore v sklopu centra drobnega gospo- darstva na Tržaški 116. V sosednjem centru so si s pomočjo občinskega sklada za pospeševanje drob- nega gospodarstva pridobili še 300 kvadratnih metrov površin za nekatere obrtne dejavnosti. Žal so prepoz- no zvedeli za sredstva, ki so v tem skladu, tako, da je predsednik IO Alojz Lampič šele na skupščini sezna- nil delegate o dejavnosti tega sklada in pozval prisot- ne, da opozorijo obrtnike, da je mogoče z njegovo pomočjo uresničiti marsikatero idejo, izboljšavo, ino- vacijo. STANE JESENOVEC

V prenovljenem Pacugu se sliši otroški živžav

Saj ni res pa je, bi lahko zapisali. Ob vseh težavah s katerimi se srečujemo v teh zaostrenih kriznih razmerah smo v naši občini uspeli s prizadevanji, še več, storili smo velik napor in rezultat je tu – obnov- ljeno je otroško letovišče mladim Vičanov v Pacugu. V že kar poletnem vzdušju, nas sredi bujnega zelenja presenetni že prvi pogled na letoviško bazo. Lične so hišice, prepletkane v nežne pastelne barve, urejenost okolice in igrišč privabljajo. In tu je seveda popolnoma novo zgrajena sončna jedilnica. Prava, zidana z lepo leseno ograjo. To so tiste novosti, ki še tako razvajanemu očesu nudijo povsem drugo sliko in ne hvalimo se preveč, če zapišemo, da bi marsikdo ob tem vstopu v to mirno okolje ob morskimi obali, tam tudi ostal. Čeprav obnovitvena dela v tem letovišču po fazah trajajo že nekaj let, pa je bila tolikšna obnovitev opravljena prav letos. S tem je letovišče, ki ga je pred leti že kar močno načel zob časa, prepričljivo spre- menilo svojo podobo v veliko veselje otrok, vzgojiteljev in staršev. Tudi ustanovitelj in skrbnik letovišča ob- činska Zveza prijateljev mladine si bo opomogla od skrbi, ko je v preteklih letih ob kroničnih težavah pomanjkanja denarja marsikdaj vezala konce s koncem. A vendar dokaz, da se ob dobro zastavljeni akciji s primernim organiziranjem in več kot 1.500 prostovoljnimi urami ter jasnim ciljem da storiti marsikaj je tu. Velik je bil odziv organizacij, organov, občanov in pionirjev – uspeh je tu.

Zapišimo. Samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo, telesno kulturo in izobraževanje so obnovi Pacuga namenili po 5 milijonov dinarjev, stanovanjska skupnost Ljubljana 15 milijonov, občin- ski proračun 10 milijonov, najeto posojilo pri Zavarovalnici Triglav (ugodne obresti), je znašalo 20 milijo- nov, prispevki občanov in občinske Zveze prijateljev mladine so znašali 15 milijonov dinarjev. Tako ob- celotni investiciji, ki jo je v času od 25. maja uspešno in kvalitetno izvedel Matija Vučko iz Pirana, ostaja nepokritih 20 milijonov dinarjev. A tu je še akcija pionirjev, ki odpadni papir zbirajo za prispevek Pacu- gu. Akcija sicer teče, lahko bi bolje, a verjetno bo do solarji dobili dodaten elan za zbiranje, ko se bodo na lastne oči prepirčali v podobno Pacuga. In ko smo že govorili o gradnji, ne gre prezreti truda in skrbi dolgoletnega gospodarja Filipa, ki se je z navetji in pomočjo trudil, da bo vse teklo tako kot je treba. Seveda pa tudi v prihodnje aktivnosti v zvezi s Pacu- gom ne bodo počivale, saj bo treba letovišče skrb- no vzdrževati in obnovljati. Ko boste brali te vrstice, bo v Pacugu 130 malčkov iz viških vrtcev na letovanju. Vse do konca sezone do pričetka septembra – pa se bo na tej lepi obali med Strunjanom in Piranom naužilo sonca, morja, veselja in razvedrila 3.000 viških otrok. Zaželimo jim dobre- ga počutja! Povabimo pa v to lepo letovišče tudi vse naše občane, ki jih bo pot vodila tam naokrog, da si ga ogledajo.